Hec auguſtinus.

Filius

Deſidero etiam vltimo ſcire de reſurrectione mortuoꝝ de finali iudicio ac gloria eterna quā poſſidebūt electi in illa celeſti patria.

Ca. .XV. Pater

Scire debes de reſurrectione mortuorū ꝙ ſicut deus eſt potentiſſimus in collatiōe graꝝ. ita eſt ⁊ iuſtiſſimus in retributione ſtipendioꝝ. Quia igit͛ meruit homo vel demeruit vt in aīa ſimul ⁊ in corpe puniat͛. vel in vtroq₃ pmiū a dño ꝯſequat͛ ideo in eiſdem oꝫ ipm reſurgere. Ad vocē aūt tube reſurgent mortui ſicut dr apl's. X Dupliciter vo intelligit͛ illa vox. ſm quoſdā eñ illa vox tube eſt imperiū xpi reſurgere imparātis Scdm alios vox tube eſt manifeſta xpi apparitio. Vñ dr beatus greg. Tubam ſonare non eſt aliud q̄₃ mūdo iudicem filiū dei demōſtrare. De reſurrectione aūt corporū hoc tenēdum eſt ꝙ oīm corpora reſurgent in reſurrectione generali nulla in eis exñte differētia q̄₃tum ad ordinem tpis. ſed magna q̄₃tum ad ordinem dignitatū. Naꝫ mali reſurgent cuꝫ coꝝ deformitatib⁹ penalitatibus. miſerijs ⁊ defectibus quos habuerūt in ſtatu vie. q₂ malis reſurrectio nō eſt ad vitā ſ₃ ad ſuppliciū ideo neceſſe eſt ꝙ ipi cū ſuis infirmitatib⁹ deformitatib⁹ ⁊ defectib⁹ ſuſcitent͛. Boni vero ſuſcitabunt͛ in optimis ꝯditionib⁹ ⁊ per hoc neceſſe eſt ꝙ in eis vitia detrahant͛ ⁊ natura ſeruet͛. Oēs vero tā boni q̄₃ mali reſurgent integri corpore debita ſtatura ſm etatem plenitudinis xpi. Reſurrectio igitur tcia corriget in natura. ſ. defectū ſicut in pueris ⁊ in mutilatis. ſuꝑfluum. ſ. vnguium ⁊ criniuꝫ ⁊ hmōi. Errorem ſicut monſtruoſitatem membroꝝ. Reſurgent quoq₃ corpa eadeꝫ in numero q̄ prius erant ex eodē puluere ad quē redacta fuerant. ita ꝙ in quaſcūq₃ auras vel ſinus terre puluis ille diſpſus fuerit ad eandem aīam redeat que ipſum primitus dum creſceret ⁊ viueret aīauit. Non ſolum aūt reſurgent corpora quantū ad membra principalia. ſed etiā ſaluis capillis ⁊ ceteris membris que ſunt ad decorē. A Notādum etiā ꝙ duplex eſt mors. viꝫ aīe per culpam. ⁊ corporis per penā. His rñdet duplex reſurrectio. aīe. ſ. p gratiam. ⁊ corporis per gloriā. Et ſicut in primis parentibus mors culpe intulit mortem pene. ita reſurrectio anime p grām cauſabit reſurrectōem corporis per gloriā. Deinde ꝯſiderandū ꝙ ſtatim poſt reſurrectōem erit iudiciuꝫ in quo deus pater per dñm noſtꝝ ihesum xpm iudicabit viuos ⁊ mortuos. bonos ⁊ malos. reddēdo vnicuiq₃ ſm exigentiā meritoꝝ. In hoc aūt iudicō fiet aperitio libroꝝ. ſcꝫ ꝯſciarum. quib⁹ merita ⁊ demerita vniuerſoꝝ ſibiip ſis ⁊ ceteris innoteſcūt. faciente hoc virtute illius libri vite. ſ. incarnati qui in forma deitatis non videt͛ niſi a bonis. In forma vero humanitatis in q̄ ⁊ ſententiā ꝓmulgabit videbit͛ tam a boīs q̄₃ a malis. licet terribilis in eadē forma appareat reprobis ⁊ blādus iuſtis Sed quis exiſtimare pōt q̄₃ horribile erit peccatorib⁹ illud vltimū iudiciuꝫ ex omni parte. q₂ ſupra erit iudex iratus. ſubtus infernus patens. intus cōſcia remordens. extra totus mundus ardens. a dextris peccata accuſantia. a ſiniſtris infinita demonia ad ſupplicium trahētia. miſer peccator tot malis inuolutus quid faciet. latere erit īpoſſibile. apparere intolerabile Totus etiam mundus tunc accuſabit peccatorē.

q2 offenſo creatore offendit oīs crea
tura. Aſtabunt etiā oēs corā illo in tre
mendo iudicio vt referat vnuſquiſq̄
qđ geſſit in corꝑe ſiue bonū ſiue malū
Preſto erit diabolus vt recitabit vitā
ꝓfeſſionis nr̄e ⁊ obijciet nobis in faci
em quicquid fecerimus. in qua die in
quo loco peccauerimus ⁊ quid operis
tunc tp̄is facere debuimus Et ſi tales
inuenti fuerimus exultabit ille aduer-
ſarius noſter in ↄſpectu iudicis ſuꝑio
rem ſe nobis exclamās agens talē cau
ſam apud talē iudicē. Dicet nāq̄ dia
bolus. equiſſime iudex iudica iſtum
meū eſſe ob culpā. qui noluit eē tuus
per gratiam. hoc tremendū iudicium
vnuſquiſq̄ fidelis timere deberet. ⁊
q̄diu eſt in pn̄ti vita ↄſtitutus ſemetip
ſum dijudicet ⁊ ꝑvite innocentiā pu
ram ↄſciam acquirere ſtudeat que in il
lo metuendo iudicio plus valebit quā
oēs theſauri mundi De hoc bern̄. ſic đt
Quid tā pauendū quid tā plenū anxi
etatis excogitari pt̄ q̄ iudicādū aſtare
illi tanti iudicis tribunali. ⁊ incertā
adhuc ſub diſtricto iudice expectare
ſnīaꝫ Veniet inq̄ dies iudicij vbi pluſ
valebūt pura corda q̄ aſtuta verba. cō
ſcientia bona q̄ marſubia plena. quā
do quidē iudex ille iudicabit qui non
fallet vbis nec flectet donis Verendū
eſt valde cū adhuc ventū fuerit. ne taꝫ
in ſubtili examine multe noſtre iuſti-
cie vt putant pctā appareant. Unū eſt
tn̄ ſi noſmetipſos dijudicauerimus nō
vtiq̄ iudicabimur Bonum iudicium
qđ me illi diſtricto diuinoq̄ iudicio
ſubducit ⁊ abſcondit Uolo vultui ire
in iudicio eius pn̄tari non iudicādus
iudicem interim fratres ⁊ terribilem
illam expectationē ſtudeamus pn̄ti de
clinare iudicio. Quicūq̄ em̄ iudicari
diſſimulant eo iudicio qđ nunc eſt in
quo princeps mundi huius eijcietur fo-
ras expectent iudicem vel timeant ma
giſ a quo cū ipſo principe ſuo eijcient
foras ⁊ ipſi. hec bern̄. B Ubi notā
dū q̄. iiij. erunt ordines in futuro iudi
cio. Quidā em̄ iudicabunt ⁊ damna-
bunt ſicut illi qui fidē habuerunt ſine
opib9 Quidā iudicabunt ⁊ ſaluabun
tur. vt hi quoꝝ merita bona ꝑmixta
erant aliquib9 venialib9 malis Quidā
non iudicabunt ⁊ damnabūt. ſicut hi
qui caruerūt fundamēto fidei Quidā
non iudicabūt ſed ſaluabunt ⁊ iudica
būt. ſicut ꝑfecti viri ⁊ ↄtemptores mū
di. De hoc habet in. vj. alꝰ in. x. mor.
vbi beatus gre. ſic đt. Due quippe par
tes ſunt electoꝝ. ſ. ⁊ reproboꝝ Sꝫ bo
ni ordines hi in ſingulis ptib9 ↄtinēt
alꝰ ptinent Alij nāq̄ iudicant ⁊ ꝑeūt
quib9 voce dominica đr. Eſuriui ⁊ non
dediſtis mihi mādūcare. Alij vo in ex
tremo iudicio ꝑeunt ⁊ nō iudicabunt
De quib9 dn̄s đt Qui non credit iam
iudicatus eſt Ex electoꝝ vo pte alij iu
dicant ⁊ regnant qui vite maculas la-
crimis tergunt. qui mala precedentia
ſanctis ſeqn̄tib9 redimētes quicquid
illicitū aliqn̄ fecerīt ab oculis iudicis
elemoſinaꝝ ſuꝑadditione cooꝑiunt.
quib9 iudex veniens in dextra ↄſiſtenti
bus dicat. Eſuriui ⁊ dediſtis mihi mā
ducare Alij non iudicantur ⁊ regnant
qui p̄cepta legis ꝑfectione virtutū trāſ-
cendunt. q2 nequaq̄ hoc ſolū qđ cun-
ctis diuina lex precipit implere ↄten-
ti ſunt. ſꝫ p̄ſtantiori deſiderio plus ex
hiberi appetūt q̄ preceptis generalib9
audire meruerūt quib9 dominica voce
đr vos qui reliquiſtis oīa ⁊ ſecuti eſtis
me. cū ſederit filius hoīs in ſede maie-
ſtatis ſue ſedebitis ⁊ vos ſuꝑ ſedes. xij
iudicantes. xij. trib9 iſrahel. Hi itaq̄
in extremo iudicio non iudicant ⁊ re-
gnant. q2 cū auctore ſuo etiā iudices
veniūt Relinquentes quippe oīa plus

ꝓmpta deuotione exequunt᷑ q̄ꝫ iuberi generaliter audierūt. hec greg. ¶ Sciendū etiā ꝙ due ſnīe in illo iudicio ferunt᷑. vna ꝓ bonis. alia ꝓ malis. Snīa ꝓ bonis ꝯtinet. vij. clauſulas. Prima eſt amabilis xp̄i vocatio. ibi. Venite. Scd̄a diuina benedictio. ibi. benedicti. Tercia paterna dilectō. ibi patris mei. Quarta eſt remuneratōis retributio. ibi ꝑcipite. Quinta regni aſſignatio ibi. regnū Sexta eſt glorie preparatio. ibi. qd̄ paratum eſt vobis Septima eterna ꝑdeſtinatio. ibi. ab origine mundi. Itē ſnīa ꝯtra malos ꝯtinet ſex clauſulas Primo a deo ſepatōez. cum dr̄. Ite. Scd̄o maledictōem ibi. maledicti. Tercio incarceratōis incluſionē. ibi. in. Quarto pene acerbitatē. ibi. ignē. Quinto liberationis deſperatōnem. ibi. eternū. Sexto demonum aſſociatōem. ibi. qui preparatus ē dyabolo ⁊ angelis eius. ¶ Ubi etiā notandū ꝙ ſunt nōnulli reprobi qui finē ſuis pctīs imponere nō curāt. q2 finē habere futura ſupplicia ſuſpicant᷑. De talibꝰ beatus greg. xxiiij. mor. ſic dī. Sunt quidā q̄ idcirco pctīs ſuis ponere finem negligūt. q2 hr̄e qn̄qꝫ finē ſuper ſe iudicia dei ſuſpicant᷑. quibus breuiter rn̄demus. Si qn̄qꝫ finienda ſunt ſupplicia reproboꝝ. qn̄qꝫ etiā finienda ſunt gaudia beatoꝝ Per ſemet ipſam enī veritas dī. Ibunt hi in ſupplicium eternū. iuſti aūt in vitā eternam. Si ergo non eſt veꝝ hoc qd̄ minat᷑. nec illud veꝝ eſt qd̄ ꝓmiſit. Ac inquiūt. Ideo eternā penam peccatoribꝰ minatus eſt vt eos a peccatoꝝ perpetratōne ꝯpeſceret. q2 creature ſue eterna ſupplicia minari debuit non inferre. Quibꝰ citius rn̄demus. Si falſa minatus eſt vt ab iniuſticia corrigat. etiā falſa pollicitus eſt vt ad iuſticiā ꝓuocaret Qui dum ꝓmiſſionibꝰ ſuis reproboꝝ ſupplicia finiri aſſerunt. aſſertōne ſua etiam electoꝝ premia remuneratōneſqꝫ ꝯfundunt. Quis hanc etiam veſaniā toleret qui conant᷑ aſtruere. veꝝ nō eē qd̄ veritas de eterno minata eſt. ⁊ dum ſatagunt deū ꝓhibere minime nō verētur predicare fallacē. At inquiūt ſine fine non dꝫ puniri culpa que cū fine ꝑpetrata eſt. Iuſtus nimiꝝ eſt oīps deus ⁊ qd̄ non eterno pctō ꝯmiſſum ē eterno non dꝫ puniri tormento. quibꝰ citius rn̄demus ꝙ recte dicerent ſi iuſtus iudex diſtrictuſqꝫ veniens nō corda hominū ſed facta penſaret. iniqui enī cū fine deliquerunt. q2 cū fine vixerūt. voluiſſent quippe ſine fine viuere. ſine fine in iniquitatibꝰ poſſent ꝑmanere. nā magis appetūt peccare q̄ꝫ viuere ⁊ hic ſꝑ viuere cupiunt vt nunq̄ꝫ deſināt peccare cū viuunt. Ad diſtricti ergo iudicis iuſticiā pertinet. vt nunq̄ꝫ careant ſupplicio. quoꝝ mens in hac vita nūq̄ꝫ voluit carere pctō ⁊ nullus det᷑ iniquo terminus vltionis q2 q̄ꝫdiu valuit al's vixit noluit habere terminū criminis Oīps enī deus q2 pius eſt miſeroꝝ cruciatibꝰ non paſcit᷑. q2 autē iuſtus eſt ab iniquoꝝ vltione imꝑpetuū nō ſedatur. hec greg. ¶ De eterno etiā ſupplicio reprobis preparato. ⁊ ꝙ pena inferni finē nō habeat. oſt̄ bea. bern̄. in tracta. de miſerijs hoīs ita dicēs Quis putas tūc meror eſt. quis luctus. q̄ triſticia cū iniuſti ſepabunt᷑ a ꝯſortio iuſtoꝝ ⁊ a viſiōe dei ⁊ tradent᷑ in ptātem dyaboli ⁊ ibunt cū eo in ignē eternū. ibi erunt ſine fine in luctu ⁊ gemitu ꝓcul quippe exulati a beata patria paradiſi. Cruciabunt᷑ in gehenna ꝑpetua nūq̄ꝫ requiē adepturi. nunq̄ꝫ lucē viſuri. ſꝫ ꝑ milia miliū annoꝝ in inferno cruciandi. nec tñ vnq̄ꝫ inde liberādi. vbi nec qui torq̄t fatigat᷑. nec q̄ torquet᷑ aliq̄n liberabit᷑. ſic enī ignis ibi ꝯſumit;

vt ſemꝑ reſeruet. ſic tormenta agunt
vt ſemꝑ renouent. Juxta vero q̄litatē
culpe vnuſq̄ſqꝫ penā ſuſtinebit gehēne
⁊ ſimiles culpe rei ſuis ſimilibꝫ iūgun
tur cruciādi. Nihil aliud ibi audit niſi
fletus luctus gemitus vlulatus ⁊ plā-
ctus merores ⁊ ſtridores dentiū nihil
qꝫ ibi videt niſi vmes ⁊ laruales faci-
es tortoꝝ atqꝫ teterrima mōſtra demo
nū. ardebūtqꝫ miſeri in igne eterno in
eternū ⁊ vltra. Jn carne cruciabunt ꝑ
ignē in ſpū ꝑ oſcīe vmem. Jbi erit do
lor intolerabilis. fetor incompabilis
timor horribilis. mors corꝑis ⁊ aīe ſi
ne ſpe venie ⁊ mīe. Sic tū moriunt vt
ſemꝑ viuant. ⁊ ſic viuūt vt ſꝑ morian
tur. ita ipā aīa pctōris aut in inferno
ꝓ pctis cruciabit. aut ī ꝑadiſo ꝓ boīs
opibꝫ collocabit. Nūc ḡ alteꝝ e duobꝫ
eligamus aut ſꝑ cruciari cum impijs
aut ī ꝑpetuū letari cū ſanctis. Bonū ſi-
quidē ⁊ malū mors ⁊ vita aīi nos ſunt
vt ad qd̄ voluerimus manus extenda-
mus ⁊ ſi tormenta non terrēt ſaltē pre
mia inuitēt. hec bern̄. ¶ Deinde
videndū eſt de gloria beatoꝝ quaꝫ ipſi
poſt reſurrectionē poſſidebūt. De qua
primo notandū vt dt thomas de aqui-
no. Beatitudinē ſcōꝝ poſt reſurrectio
nem augeri quideꝫ extēſiue manifeſtū
qꝛ beatitudo tūc erit nō ſolū in aīa ſed
etiā in corꝑe. Aīe etiā beatitudo exten
ſiue augebit inq̄ꝫtum aīa nō ſolū gau-
debit de bono ꝓprio ſꝫ etiā de bono cor
poris. Corpus namqꝫ qd̄ corrumpit
in pn̄ti aggrauat aīam. Si vo a corꝑe
remoueat oē illud qd̄ ꝑ actionē aīe re
ſiſtit. ſimpliciter aīa erit ꝑfectior in ta
li corꝑe exiſtens q̄ꝫ ꝑ ſe ſeparata. Quāto
aūt aliquid eſt ꝑfectius in eē. tanto pt
ꝑfectius opari. Unde ⁊ opatio aīe con
iūcte tali corꝑi erit ꝑfectior q̄ꝫ opatio
aīe ſeparate. hmōi aūt corpus ē corpus
glorioſum. qd̄ oīno ſubdet ſpūi. Un̄
perfectior erit beatitudo anime poſt re-
ſurrectionē corꝑis q̄ꝫ ante. Sicut eñ
aīa ſeparata a corꝑe corruptibili ꝑfecti
us pt agere q̄ꝫ ei ꝯiuncta ita poſtq̄ꝫ fue
rit ꝯiuncta corpori glorioſo perfectior
erit eius operatio q̄ꝫ qn̄ erat ſeparata.
Omne aūt imꝑfectū appetit ſuam per
fectionē ⁊ ideo aīa ſeparata naturaliter
appetit corporis ꝯiunctioneꝫ. ⁊ ꝓpter
hunc appetitū ⁊ imꝑfectione ꝓceden-
te eius opatio qua qui in deum fert eſt
minus intenſa. Et hoc eſt qd̄ dt ibero.
ꝙ ex appetitu corꝑis retardat ne tota
intentio ꝑgat in illud ſummū bonum
Hec thomas. Unde ꝯſiderandum ꝙ
aīa poſt reſurrectionem generalem. re
ſumpto iam glorificato corpore. libera
bit ex hac imꝑfectione. qꝛ tunc abſol-
uet a deſiderio naturalis affectōis quā
nūc gerit erga corpus per gloriam re-
ſurrectionis. Et ideo ſine omni obſta-
culo alicuius impedimēti eternaliter
tunc feret in amorem dei ⁊ inebriabi-
tur pleniſſime ebrietate diuine carita-
tis nec vnq̄ꝫ a viſione ſeu amplexu ꝯdi
toris ſui imperpetuū auellet. De hoc
beatus bernar. ita dt. Rediuiuis igitur
corporibꝫ ⁊ ꝯſumptis in vita mortali
inebriamur mira plenitudine exuberā
tes poſt reſurrectionē tanq̄ꝫ cariſſimi
⁊ merito inebriantur. qui ad nuptias
agni introduci merent edentes ⁊ bibē
tes ſuper menſam illius in regno ſapi
entie qn̄ ſibi exhibet glorioſam eccleſi
am. tūc ꝓfuſus iebriat cariſſimos ſuos
tūc de torrēte voluptatis ſue potet eos
qn̄ in amplexu illo artiſſimo ſponſi ⁊
ſponſe fluīs impetus letificat ciuitatē
dei. vt delectent in leticia ineternum
De iſta ſuperhabundantia diuine ca-
ritatis idem beatus bernar. in libro de
diligendo deū ſic ait. O amor ſanctus
⁊ caſtus. o dulcis ⁊ ſuauis affectus ca
ritatis. o pura ⁊ deifica intentio volu-

ꝑtatis ⁊ eo certe deificatioꝛ ⁊ purioꝛ. quo in ea de ꝓprio nil mixtū relinquit᷑. eo ſuauioꝛ ⁊ dulcioꝛ quo totū diuinuꝫ eſt qͦd ſentit᷑. ſic affici deificari eſt. qūo ſtilla aque modica multo infuſa vino puro a ſe deficere tota videt᷑ ⁊ ſaporeꝫ vini induit ⁊ caloꝛem. ⁊ qūo ferꝝ candens ignituꝫ ſimile igni fit. priſtinaqꝫ foꝛma exutū. ⁊ qūo ſolis luce aer ꝑfuſus in eandem tranſfoꝛmat᷑ lūis claritatē adeo vt iam non illuīatus ſed ipſum lumen eſſe videat᷑. ſic in oēm modum tunc in ſanctis humanā affectionem quodā ineffabili modo neccē erit a ſeipā liqueſcere. atqꝫ in diuinā penitus tranſfoꝛmari voluntatē. Alioquin qūo erit deus oīa in omnibꝫ. ſi in hoīe aliquid de hoīe ſupeerit. manet quideꝫ ſubſtantia ſed in alia foꝛma in alia gloria atqꝫ potentia ⁊ qn̄ erit qn̄ veniam ⁊ apparebo ante faciē dei mei. hec bern̄.

G Et ſciendum ꝙ in celeſti patria oīs deus electos ſuos dotabit diuerſis dotibꝫ tam in aīa qꝫ in coꝛpe. Dotes vero aīe quibꝫ aīe gaudebūt ſunt tres .ſ. cognitio. dilectio ⁊ inheſio ſiue tentio que a quibuſdā appellat᷑ appꝛehenſio. a quibuſdā vero fruitio. Harꝝ dotū numerus multipliciter accipit᷑. Primo ex ꝑte virtutū theologicaꝝ. qꝛ cognitio ſuccedit fidei. dilectō caritati. cōpꝛehenſio aūt ſpei. Alio mō accipit᷑ ex ꝑte potentiaꝝ aīe. Cognitio namqꝫ pōt appꝛopꝛiari intelligētie. dilectio volūtati. ꝯpꝛehenſio memoꝛie. Pōnt etiam pꝛedicte dotes accipi ſm̄ tria que tribus ꝑſonis appꝛopꝛiant᷑ ita vt ꝯpꝛehenſio reſpiciat potentiā patris. cognitio vero ſapiam filij. ⁊ dilectio benignitatem ſpūſſancti. Pꝛima igit᷑ dos aīe eſt cognitio. qꝛ diuina eſſentia videbit᷑ ab omnibꝫ tota ſed nō totalr̄. i. ꝓut eſt infinita. videbit᷑ tn̄ eſſentia diuina limpidius ab vno qꝫ ab alio. ⁊ iſte defcūs erit ex parte videntis non viſi. qꝛ idem erit viſum.

H Secunda dos anime eſt dilectio. ſed inter dilectionem virtutem ⁊ dilectōem dotē duplex eſt differentia. Nam vna eſt ſm̄ habituꝫ. qꝛ virtus eſt id ꝓpꝛie qͦd tranſit de ſtatu gratie in ſtatū gloꝛie. Dos autē eſt qͦd ſupꝛa meritum datur in introductiōe ſponſe. Alia eſt differentia penes obiectū. qꝛ deus erit obiectū virtutis inquantū eſt ſumma bonitas. obiectum autē dotis in quantū vnibilis in vnum ſpūm. Et notandū ꝙ fides ⁊ ſpes ſm̄ rem euacuabunt᷑ in patria. Caritas vero nec ſm̄ rem nec ſm̄ actū eius euacuabit᷑. ſed ſolummō ſm̄ modū impꝑfectio illius tollet᷑ ⁊ ideo augebit᷑ in patria. Tercia dos anime eſt ꝯpꝛehenſio que ē tentio viſi ⁊ amati. vel eſt tentio veri ⁊ boni pꝛimi. ⁊ hoc verꝝ eſt ꝓut ꝯphendere ſumit᷑ ꝓ attingere ⁊ non ꝓ circumplecti diuinā immenſitatē.

I Notandū ꝯſequenter ꝙ quatuoꝛ ſunt dotes coꝛpis. quaꝝ numerus ſic habetur. Nam ad hoc ꝙ coꝛpus ꝑfecte ſit ſubiectum aīe nec eā impediat in operibꝫ quatuoꝛ requirunt᷑. quoꝝ duo ꝑtinent ad ſenſum. alia duo ad motum. Pꝛimū qͦd ad ſenſuꝫ requiritur eſt vt ſit facile receptibile ſpecieꝝ ſenſibiliū ad qͦd diſponit claritas. Alteꝝ vt non ſit receptibile paſſionū ignobiliuꝫ ad qͦd diſponit ipaſſibilitas. Quo ad motum etiā duo requirunt᷑. Vnū eſt vt ꝑ ꝯtrariam inclinatōem nō reſiſtat ſuo motoꝛi. ad qͦd diſponit agilitas. Aliud eſt vt coꝛpoꝛa per que mouet᷑ non reſiſtant ei. ad qͦd diſponit ſubtilitas.

K Item iſte dotes ſumunt᷑ ſm̄ quatuoꝛ defectus quos hꝫ coꝛpus humanum a quatuor elementis ex quibꝫ cōponit᷑. Habet enim coꝛpus humanū ab igne caliditatē. ⁊ inde nigredinem. a terra groſſiciem. ab aere paſſibilitatē

Ab aqua frigiditatē ⁊ inde tarditatē
Sed iſta tollunt̄ ꝑ quatuor dotes cor-
poris. Vñ ꝓ rõem generalē btõꝝ cor-
pora ꝓrogatiuis ſiue dignitatibus ſeu
dotibꝰ gloriabunt̄ .ſ. claritate impaſſi-
bilitate agilitate ⁊ ſubtilitate De pri-
ma viz claritate dr̄ eccl'. Fulgebunt iu-
ſti ſicut ſol De ſecũda viz impaſſibili-
tate dr̄ apocal'. Jam non erit amplius
luctus neq; clamor ſed nec vllus dolor
De eadem etiam dote dr̄ beatus augu.
Intantum corpa nr̄a glorificata erunt
impaſſibilia. vt ſi ponerent̄ in inferno
nullatenus paterent̄. De tercia dote
.ſ. agilitate. idem beatus augu. ſic dr̄.
Corpora glorificata erunt tam agilia.
vt vbi eſſe volunt ſine mora ſine vllo
obſtaculo ſtatim erunt. De quarta do-
te viz ſubtilitate. idem beatus auguſt.
Corpora glorificata erũt tam ſubtilia
vt non obſtantibꝰ quibuſcũq; obſtacu-
lis tranſeunt vbi volunt. Unde dñs
reſurgens a mortuis ex virtute corpis
glorificati ſurrexit de ſepulcro clauſo
⁊ ad diſcipulos intrauit in ↄclaui ia-
nuis clauſis. hanc glorificationē cor-
porum operabit̄ xp̄s in fidelibꝰ ⁊ ele-
ctis ſuis poſt reſurrectionē generalem
Unde dr̄ apl's. Saluatorem expecta-
mus dñm noſtrum iheſum xp̄m. qui re-
formabit corpus humilitatis nr̄e ↄfi-
guratũ corpi claritatis ſue. Unde etiã
beatus greg. Erũt electoꝝ corpa clari-
tati dñici corpis ↄfigurata. que ⁊ ſi eq̃-
litatē glorie eius nõ hñt per naturam.
Similitudinē tñ ↄfigurationis eius
habebũt ꝑ grãm. hec greg. ¶ Ubi
etiam notandũ ꝙ poſt reſurrectionem
generalē ⁊ glorificationē corpoꝝ in ce-
leſti patria ſancti ⁊ electi ipſam diuinita-
tem non videbũt per oculos corpales
q̃uis etiam glorificatos ſed per ſpiri-
tum hoc eſt ꝑ animam. De hoc beatus
aug. in libro de ciuitate dei ſic dr̄. Con-
ſiderandum eſt quantus vir dicebat.
Ex pte ſcimus ⁊ ex pte ꝓphetamus Et
videmus nũc ꝑ ſpeculum in enigmate
tunc aũt facie ad faciem Premiũ ita-
q; fidei nobis viſio iſta ſeruat̄. Faci-
es aũt dei manifeſtatio eius intelligen-
da eſt non tale aliqđ membrum quale
nos habemus in corpe Unde illud qđ
ait apl's. Facie ad faciem non vult vt
deum ꝑ hanc ſpẽm corpalem vbi ſunt
oculi corporales nos viſuros eſſe cre-
damus. quẽ ſpũ ſine intermiſſione vi-
debimus. niſi eñ eſſet interioris hoīs
facies nõ diceret idem apl's nos aũt re-
uelata facie gloriam dñi ſpeculãtes in
eandem ymaginē transformamur de
gloria in gloriã tanq; a dñi ſpũ. Et in
p̄s. canit̄ Accedite ad euz ⁊ illumina-
mini ⁊ facies veſtre nõ ↄfundent̄ Fide
quippe accedit̄ ad deũ. quã cordis con-
ſtat eē nõ corpis In futura eñ vita ds̄
nobis erit ita notus atq; ↄſpicuus vt
videat̄ ſpũ a ſingulis nobis. hec gre.
Sz oīps deus vbiq; ⁊ in oībꝰ volens ꝓ-
uidere ſaluti noſtre. vnigenitũ filiũ ſu-
um in hunc mundum miſit ⁊ carnem
aſſumere voluit. vt per ſuam paſſionē
⁊ mortem non ſolũ ab eterna damna-
tiõe nos redimeret. ſz etiã vt in celeſti
pr̄ia poſt corpum glorificationē a ſen-
ſu nr̄e carnis videret̄ in ſua hũanitate
⁊ a ſenſu mẽtis hoc eſt ꝑ ſpũm ſiue ani-
mam videret̄ in deitate ⁊ ſic totum ho-
minem noſtꝝ interiorem viz ⁊ exterio-
rem reficeret eterna ſua ſuauitate ac le-
tificaret. ¶ De hoc in tractatu
de ſpũ ⁊ aīa ſic dr̄. Duo ſunt ſenſus in
homine vnus interior alter exterior ⁊
vterq; bonum ſuum habet quo refici-
tur. Senſus interior reficitur contem-
platione deitatis. exterior in ↄtempla-
tione humanitatis Propterea eñ ds̄
homo factus eſt vt hominem totũ beati-
ficaret in ſe. vt tota ↄuerſio hoīs eſſet

ad ipſuȝ ⁊ tota dilectio eſſet in illo cū a ſenſu carnis videret̃ per carnē ⁊ a ſenſu mentis per deitatis ꝯtemplatōem. hoc erat totum bonū hoīs ſiue ingrederet̃ ſiue egrederet̃ foras in ſuo creatore paſcua inueniret. paſcua foris in carne ſaluatoris. paſcua interius in deitate creatoris. hec in li. de ſpū ⁊ aīa

N Sed ⁊ hoc notandū ꝙ ſancta trinitas que eſt vnus deus a nemine in hac vita ꝯprehendi pt̄. In celeſti vero pr̄ia ab electis ⁊ ſanctis apte videbit̃ ⁊ cognoſcet̃. De hoc beatus aug. alloquēdo dn̄m in quodā tractatu qui ſpeculū dr̄ ſic ait. Quis in hac vita poſitus vel criſtallino pectore ſufficiat penetrare ſui ipſius trinitatis miſteria. quō pater ⁊ filius ⁊ ſpūſſanctus tres ꝑſone eſtis ⁊ vna natura. quō tu pater diceris ingenitus. filius genitus. ſpūſſanctus nec genitus nec ingenitus. ſed ꝓcedens dicat̃. Quō filius de te patre natus eſt. ⁊ ſpūſſanctus de te ꝓcedit ⁊ filio. quō filius naſcendo non ꝓcedit. ſpūſſctūs ꝓcedendo non naſcit̃. quō filius nō de ſe. ſȝ de te eſt. nec tn̄ tui eſt poſterior de quo eſt. Quō ſpūſſanctus de te ꝓcedit ⁊ filio. nec tn̄ a vobis ꝑſcindit̃ a quib᷒ ꝓcedit. Quō tria vnū eſtis ⁊ vnū tria Quō inuicē relatiue tria eſtis eſſentialiter vnū. quō trinus ⁊ vnus deus vbiqȝ es ⁊ non pticulariter vbiqȝ es. ſed vbiqȝ totus. vbiqȝ pn̄s ſine ſitu. motu. ⁊ loco. Quis iſta rogo ꝯſideret. quis hoc apprehendat. quantalibet ꝓbitate vel ſcia preditus. hoc tn̄ in ſpe ꝓmiſſionis repoſitū eſt. qꝛ videbimus te dn̄e. ⁊ tanto vnuſquiſqȝ ꝑſpicacius quāto hic vixerit purius. qꝛ mundo corde teſte ſcriptura deū videbunt. Apte nāqȝ videbimus cuncta mentis iaȝ deterſa caligine quō filius qui oriendo eſt tibi o pater de quo orit̃ ſubſequens nō eſt. ⁊ quō ſpūſſanctus amboꝝ qui ꝑ ꝓceſſionem ꝓducit̃ a vobis ꝓferentib᷒ nō preit̃. Quō ⁊ vnū diuiſibiliter tria. ⁊ tria indiuiſibiliter vnū eſtis. viſa em̄ claritas ad patefactā nobis tue maieſtatis ſpēm puꝝ amantis intuitū mentis rapiens ſubleuabit. Que nimiꝝ viſio nūc fide inchoat̃ ſed tunc in ſpecie ꝑficiet̃. non em̄ ibi vllis miſterijs cuȝ facie ad faciē videbimus te. qꝛ nos latere tunc nō poteris qn̄ tu deus vita viuentiū te nobis clara viſione inſinuabis. hec aug.

O Conſiderandū etiā ꝙ in illa celeſti pr̄ia vnuſquiſqȝ ꝓpriam mercedē accipiet ſcḋm ſuū laborem ⁊ meritū. qꝛ quāto quis in pn̄ti fuerit virtuoſior. ⁊ in caritate dei ꝑfectior. tanto eius glīa in eterna retributione erit copioſior. De hoc bea. grego. iiij. mora. ſup illo verbo. ꝑuus ⁊ magnus ibi ſunt. ſic ait. Qꝛ in hac vita nobis eſt diſcretio opeꝝ. erit in illo ꝓculdubio diſcretio dignitatū. vt quo hic alius aliū merito ſupat. illic alius alium retributōe trāſcendat. Vn̄ in euange. veritas dr̄. In domo pr̄is mei manſiones multe ſunt. Sed in eis multis mānſionib᷒ erit ipſa retributionuȝ diuerſitas ꝯcors. qꝛ tanta vis in illa pte nos ſociat vt quid in ſe quiſqȝ non acceperit hoc ſe accepiſſe in alio exultat Erit em̄ cunctis beatitudo leticie. q̃uis nō vna ſit oīb᷒ ſublimitas vite. hec greg.

P Circa qḋ notandū ꝙ tres ſunt ſtatus ſublimes hoīm quibus aureola debet̃. Aureola em̄ eſt mentis ſpeciale gaudiū veniens ex ope ꝑcellenti ⁊ priuilegio Trib᷒ em̄ generib᷒ hoīm vt dictū eſt debet̃ aureola. viȝ martirib᷒. ꝟginib᷒ ⁊ predicatorib᷒. Qḋ pȝ multiplici rōne. Primo ex operib᷒ excellētiſſimis virtū aīe. Excellentiſſimū āt opus rōnabilis eſt predicatō veritatis Excellentiſſimū opus ꝯcupiſcibilis eſt obſeruatio caſtitatis ꝟginalis. Ex

cellentiſſimuʒ opus iraſcibilis eſt per
peſſio corporalis. Vñ pʒ ꝙ p̄dicatoribꝯ
⁊ virginibꝯ ⁊ martiribꝯ debet̄ aureola.
Scđo pʒ hoꝝ nũerus ex hoſtibꝯ quos
ꝑ pugnas manifeſtas vincũt. qui ſunt
mundus. caro. ⁊ demonia. Martires
eñi vincũt mundũ. virgines carnē pre
dicatores diabolũ ¶ Tercio pʒ ꝑ
victoriã tripliciũ paſſionũ. Sunt eñi
paſſiones innate. illate. ⁊ in cordibꝯ
alienis. ſed paſſiones innatas ſupant
virgines. illatas vero martires. illas
aũt que ſunt in alienis cordibꝯ vincũt
p̄dicatores. Ex iſtis ḡ colligere poſſu
mus ꝙ tres ſunt gradus excellentis ꝑ
fectionis ſanctoꝝ quibꝯ debet̄ aureola
⁊ ſumit̄ ſm effectũ gratie cauſantē me
ritũ excellentis p̄mij glorie penes ſum
me arduũ viriũ aïe. vt p̄miſſum ē que
ſunt rõnalis iraſcibilis ⁊ ɔcupiſcibi-
lis. Meritũ nãqꝫ p̄mij excellentis qꝫ-
tum ad ſumme arduũ ꝟtutis ɔcupiſci
bilis eſt ꝟginalis ɔtinẽtia cui debetur
aureola virginũ ꝑpter ſingularē victo
riam quã de carne obtinent ɔtra quaʒ
ɔtinue bellũ gerit̄. Quis eñi vidue vel
ɔtinentes poſt pctm̃ pugnent ɔtra car
nem. ꝑfectius tñ ꝟgines triumphant
qꝛ nobiliſſimũ eſt genus victorie nun
qꝫ ceſſiſſe hoſti. Meritũ ꝟo qꝫtum ad
ſumme arduũ virtutis rõnalis eſt p̄di
cationis doctrina cui debet̄ aureola p̄-
dicatoꝝ qꝛ ꝑfectiſſima victoria ɔtra dy
abolũ obtinet̄ qñ non ſolũ aliquis re-
pugnans non cedit ſed etiaʒ de regno
illius eũ expellit. nõ a ſe ſolũ ſed etiaʒ
ab alijs. Meritũ ꝟo quantum ad ſum
me arduũ virtutis iraſcibilis ē ꝑ xp̄o
paſſionũ ⁊ mortis tolerantia. cui debe-
tur aureola martirum que ſumma eſt
Quia ſm beatũ greg. ad magnaʒ clari
tatē que in regno xp̄i aſpicit̄ ꝑ effuſio-
nem ſanguinis uenit̄. nã inter oēs paſ
ſiones illatas exterius p̄cipuuʒ mors

tenet locũ. Non ſolũ hi ſancti qui has
p̄rogatiuas a dño ɔſecuti ſunt. verum
etiã oēs beati ⁊ electi cuiuſcũqꝫ ſtatus
ſint qui poſt reſurrectionem ⁊ finale iu
dicium ad gloriã celeſtē aſſument̄ gau
debunt inenarrabili iocunditate ine-
ternuʒ. Gaudebũt inqꝫ ſupra ſe de dei
viſione. infra de celi ⁊ aliaꝝ creaturaꝝ
pulcritudine. intra ſe de corpis ⁊ aïe
glorificatione. extra ſe de angeloruʒ ⁊
hoïm ſocietate ¶ De hac eterna
felicitate beatus aug. ſic dĩt. O vita vi-
talis dulcis ⁊ amabilis. vbi ſumma ſe
curitas. ſecura trãquillitas. tranquil
la iocunditas. iocũda felicitas. felix
eternitas. eterna beatitudo. ⁊ beata vi
ta ſine fine viſio atqꝫ laudatio dei Ibi
eſt affluentia diuitiaꝝ. influentia deli
ciaꝝ. ɔfluentia oïm bonoꝝ. hec augu.
Ad has delicias tam felices. ad hanc
refectionē tam deſiderabilē quã deus
p̄parat ſuis electis btũs eſt q̇ illic ꝑue
nerit. qm̃ ibi xp̄s dei filiꝰ eternas epu
las illis miſtrabit. De hac mirifica re
fectione btũs bern̄. ſic ait. O mutatio
ammirabilis. o refectio deſiderabis.
o inebriatio exoptabilis vbi dapifer
eſt dei filius. pincerna ſpirituſſanctus
vbi in habitatione ſancta mater ⁊ vir
go intemerata tranſit ⁊ miſtrat diſcũ-
bentibꝯ. hec bern̄. ¶ De p̄mio aũt ⁊
felicitate eterne p̄rie jdē btũs bern̄. in
tractatu de miſeria hoïs ſic dĩt Premi
um ē videre deũ. viuere cũ deo. eſſe in
deo. q̇ erit oïa in oïbꝯ. habere deuʒ qui
eſt ſummũ bonũ. ⁊ vbi eſt ſummũ bo-
nũ ibi eſt ſumma felicitas. ſumma io-
cũditas. vera libertas. ꝑfecta caritas
eterna ſecuritas. ⁊ ſecura eternitas.
ibi ē vera leticia. plena ſcïa. ⁊ oïs pul
critudo ⁊ btĩtudo. vita ꝑhennis. requi
es ⁊ ɔcordia dulcis. Sic cũ deo btũs
erit in cuius ɔſcïa peccatũ inuentũ nõ
fuerit. videbit enim eum ad volunta-

tem. habebit ad voluptatem. fruet̄ ad iocunditatē. in eternitate vigebit. in veritate fulgebit. in bonitate gaudebit Sicut habebit ꝑmanendi eternitatē. ſic cognoſcēdi facultatē ꝛ requieſcendi ſecuritatē. Ciuis ſiquidē erit illius ſctē ciuitatis cuius angeli ſunt ciues. O ciuitas celeſtis. manſio ſecura. patria totū ꝯtinens qḋ delectat. ꝑpl's ſine murmure. incole quieti. hoīes nullam indigentiā hn̄tes. O ꝙ glorioſa dcā ſunt de te ciuitas dī. ſicut letantiū oīm hītatio in te oēs letāt̄. cuius aſpectus pulcer ꝛ facies decora. eloquiū dulce. delectabilis eſt ad videndū. ſuauis ad hn̄dum. dulcis ad ꝑfruendū. ipſe per ſe placet ꝛ ꝑ ſe ſufficit ad meritū. ſufficit ad premiū. nec extra illū quicꝙ̄ q̄rit̄. q̄ꝛ totū in illo inuenit̄ quicq̄d deſideratur. ſꝑ libet illū aſpicere ſꝑ habere. ſꝑ in illo delectari. ꝛ illo ꝑfrui. in illo clarificat̄ intellectus ꝛ purificant̄ affectus ad cognoſcendā ꝛ diligendā veritatem. ꝛ hoc eſt totū bonū hoīs. noſſe vicꝫ ꝛ amare creatorē ſuum. Uacabimus eni ꝛ videbimus ꝙ dulcis ē dn̄s ꝛ ꝙ magna multitudo dulcedīs eius Cognoſcemus patris potentiā. filij ſapiam. ſpūſſancti benignifſimā clementiā. ꝛ ita hēbimus illius ſumme trinitatis noticiā. hec erit ſumma illius felicitatis q̄m intelliget̄ in ſuo puro eſſe ſincera diuinitas ꝛ ꝯprehendet̄ incomꝑhenſibilis trinitas. patebunt archana diuinitatis. videbit̄ ꝛ amabit̄ deus. et hec viſio ꝛ dilectio totū cor hoīs implens ꝛ ſatians totū erit illius beatitudīs ꝯſummatō. vna erit oīm lingua. iubilatio indefeſſa. vnus affcūs. amor eternus. patebit veritas. implebit caritas. ꝛ erit integra corꝑis ꝛ aīe ſocietas. fulgebit ſicut ſol hūanitas glorificata. q̄ꝛ erit ꝯcors carnis ꝛ ſpūs caritas angeloꝝ ꝛ hoīm. vnū erit gaudiū. vnum colloquium. vnum cōuiuium. non languebit amor. nō liqueſiet dilectio. ꝑn̄tib' omnib' boīs nulla erit dilationis afflictio q̄m beatifica diuine maieſtatis ꝑn̄tia omnib' erit oīa. In torrente illius voluptatis nihil appetit vltra cumulata ſocietas. vbi eterna erit felicitas. ſupeminens gloria. ſuꝑabūdans leticia. hec her.

Cum igit̄ hoīes ſint ꝑuenturi ad celeſtē patriā ꝛ ſimiles effecturi angelis dei ꝯgruū eſt vt de amore illoꝝ quo eternalr̄ ferun tur in deū aliq̄d videamus. ꝛ ꝙuis ſimilis act' caritatis nequaꝙ nos exercere ī hac vita poſſumus. tn̄ imitari eos aliqualr̄ quantū nr̄a fragilitas permittit in dei amore ſtudeam'. De hoc ergo primo ſciendū ꝙ amorē diuinū angeloꝝ intelligere oportet immaterialiter qua eſt ſuper mentē ꝛ deſideriū indeclinabile in aliud ꝛ irremiſſibile a ꝓprio feruore ꝯtemplationis diuine. ac ꝑ exceſſum oīs ſubſtantie in ſolos ſponſi amplexus tendētis ꝛ nulla anxietate afflicti vt accidit in deſiderijs carnaliū voluptatū. quaꝝ appetitus plenus eſt anxietate ꝛ pena. ꝓpter qḋ ipſi angeli pure ꝛ ſingulariter deū deſiderāt. ꝛ nihil eſt qḋ eos poſſit ab eius amore reuocare vel retardare. Et q̄ꝛ deus eſt ſꝑ vniformis. equaliter bonus ꝛ pulcer. etiam qui in ſe habet ſimpliciſſime omneꝫ ſpeciem deſiderabilē. vt ſapiam. bonitatem. pulcritudinē. eternitatem. omnipotentiā. ꝛ ſm̄ omnia hec eſt totus deſiderabilis. ideo plenarie. intime ꝛ irreuocabilr̄ in ſe trahit oīm ſuoꝝ ꝯprehenſoꝝ deſideria oīa. Unde angeli ex ratōne abundanti ſciētes id qḋ appetunt ſuper omnia eſſe deſiderabile. idcirco amore puro ꝛ non in aliud tendentē in illud ſummū lumē ita fortiter ꝛ inauertibiliter intendunt ꝙ iſta intentio a nulla potētia intercidi

poteſt vel impediri Et notandum ꝙ in
ſacra ſcriptura nõ inueniunt᷑ amoꝛes
angelici diſtincte traditi niſi de ſera/
phin De quoꝝ amoꝛe dyo.ca.vij.an
gelice ierarchie ponit quinqꝫ gradus
aut ꝓprietates ita dicẽs Mobile eoꝛũ
ſemꝑ diuina ⁊ inceſſabile ⁊ calidum ⁊
acutũ ⁊ ſuꝑferuidũ. vbi dᷓ glo. Inter
ꝑ̃tatio huius noĩs ſeraphin.ſ.incendẽ
tes vel calefacientes. iuxta naturales
ꝓprietates ignis qui incendit ⁊ calefa
cit nobis.ſignificat ſempiternã mobi/
litatẽ ſubſtantiaꝝ illius circa diuina ⁊
inceſſabilitatẽ ⁊ caliditatẽ ⁊ acutũ ac
extendentẽ feruoꝛẽ ſempiterne motio
nis eoꝝ in deũ que attentiſſima eſt ⁊ ir
remiſſibilis ⁊ in aliud deſiderabile nũ
ꝗ̃ declinãs.hec ỽba occultiſſima ſunt
Ideo lyncomienſ̃. ꝯmentatoꝛ exponẽs
ea ita dᷓ Ad hos deifoꝛmes habitus tã
exceſſos ⁊ a noſtra infirmitate longin
quos.ac viſui noſtro taꝫ abſconditos
exponendos oĩno minoꝛes ſumus. ve
riſimile eſt eñ hoc eẽ de archanis ver
bis q̃ paulus in raptu ſic audiuit. que
ꝗ̃uis non licet hoĩ loqui.hoc tñ dyoni
ſio ſpãliſſimo diſcipulo ⁊ quaſi celeſti
ꝯciui locutus eſt.que iſte vt eſtimo nõ
coĩter oĩbꝫ ſed puritate intelligẽtie ⁊
diuinis illuminatoĩbꝫ ⁊ grã priuilegi
atis ac ꝑ hoc vt ſupꝛa hoĩem eleuatis
decreuit coĩcare. hec lyncomienſ̃. ¶
Pꝛima igiᷓ ꝓprietas vel gradus ſera/
phici amoꝛis ſꝫm dyo.eſt ſemꝑ mobi/
le de quo ꝯmentatoꝛ Lyncomienſis. ⁊
hugo commentatoꝛ ꝯcoꝛditer ibidem
dicũt.ꝙ autoꝛ volens oſtendere ꝓprie/
tates amoꝛis quo feruent ſeraphin ſi/
cut eaꝫ ſignificauit ꝑ ignẽ. ſic eoꝝ dei
foꝛmes habitus ſignificat ꝑ ignis ꝓpri
etates. Ignis ꝓprietates ſunt ſempi/
terna nõ interrupta mobilitas.calidi
tas.acumen penetratiuũ.acutũ ⁊ ſuper
feruidũ Eandẽ igiᷓ ꝓprietateꝫ quã dᷓ

motioneꝫ amoꝛis vt eſtimo ſignificat
actionem.i.amotionem non interrup
tam nec infinitam quiete vel pauſatiõe
ab agendo. Que eñ alia eſſe ꝑ̃t amo/
ris ſemꝑ motio niſi ſꝑ actualis celeſti
bus ſubſtantijs. non ſicut in nobis qñ
qꝫ quieſcit aut finit᷑ ſꝫ ſempiterne agit
extñs intenta vt non deſiſtat aliqñ ab a
gendi motione.ac ꝑ hanc intentionẽ
irremiſſibilẽ ab amandi intentione ⁊
indeclinabilis ſeu inflexibil' ab aman
do oꝛdinate amatũ ⁊ indeclinabile ad
aliquid aliud inoꝛdinate amandũ De
hoc etiã glo.ſuꝑ eodẽ.vij.ca.ſic dicit.
Quia igiᷓ deus caritas ⁊ qñõ caritas
ex deo eſt.homo ⁊ angeli ad ymagineꝫ
dei facti ſunt.ꝙ ſi iſta dilectio defuerit
tocius imaginis ſpẽs figuraqꝫ ſoluet᷑
Qñõ g̃ deus caritas eſt.nihil itaqꝫ eſt
apud deũ ꝑ̃cioſius caritate.ea aũt cari
tate maxime viget pꝛimus oꝛdo ange/
loꝝ.vnde ⁊ ſeraphin.i.ardẽtes appel
lant᷑. Interꝑ̃tatio igiᷓ noĩs ſeraphin
inſinuat mobile ſemꝑ eoꝝ.i.qꝛ ſemꝑ
mouent᷑ circa diuina.nam iugiter fla/
grant ⁊ ardent ineffabili dulcedine di
uini amoꝛis. ⁊ circa dilectionis eius
affectum eſtu quodam delectabili mo
uentur. Mobile ergo eoꝛum vim vehe
mẽtiſſimi amoꝛis inſinuat.vnde ⁊ ip
ſum nomen eoꝛum de quo nunc ſermo
eſt ſeraphin id eſt incendium dicitur.
nam de ipſo omnium auctoꝛe ſcriptuꝫ
eſt. Deus noſter ignis conſumens eſt
Deus quippe ignis dicitur quia flam/
ma ſui amoꝛis mentes quas replet in
cendit. Et ſeraphin idcirco incendiũ
dicunt᷑.qm̃ hee poteſtates ex ꝓxime ſu
pꝛa ceteros ineffabili dilectione eius
ſuccẽſe ſunt.hec glo. X Scdã ꝓprie
tas vel gradus ſeraphici amoꝛis eſt in
ceſſabile vel infinibile. ⁊ hec ꝓprietas
amoꝛis differt a pꝛima ſicut dᷓ ꝯmẽta
toꝛ lincomienſ̃. ⁊ reddit rõnem dicens

Hec particula ſp mobile tollit inter
ruptionem motionis in amatõe ꝛ hoc
adiunctũ inceſſabile vel infinibile tol‑
lit terminatiõem in duratõe. vel forte
p hoc ꝙ autoꝛ dẛ inceſſabile vel infini‑
bile tendit exprimere hanc ꝓprietatẽ
amoꝛis ad ſimilitudinẽ ꝓprietatis ig‑
nis. vicȝ ꝙ ſicut ignis nõ hȝ terminuȝ
in agendo dũ inuenit aptã materiam
in quã pt accendi. ſed ſp creſcit in ma
ius. Sic amoꝛ ꝛ eius actio non hȝ ter
minũ in agendo dũ inuenit materiam
aptã in quã poſſit tranſire Deus aũt
infinitus eſt. qꝛ infinite ſapiẽ. potẽtie.
bonitatis. iuſticie ꝛ miẽ de ipõ dictis
Igiť amoꝛ in ipm tranſiẽs ſp inuenit
aptam materiã inqꝫtum naturalr̃ ap
tus natus eſt tranſire. ꝛ ignis qui eſt a
moꝛ aptus natus accẽdi. Amoꝛ igiť ꝛ
amoꝛis motõ in dina natura terminũ
nõ hȝ in agendo. ſignificať ergo p mo
bile ſp ſempiternitas priuans interru
ptõem ꝛ durationis interminatõem.
Per inceſſabile vero ſeu infinibile a‑
moꝛis ꝛ amatoꝛis ꝛ amotionis ſigni‑
ficať augmentabilitas priuans termi‑
num augmentationis ſeu intentionis
ꝛ magnitudinis. vt verus ſit ↄſuetus
ſermo de quo dꝛ Modus amandi deũ
eſt ſine modo ꝛ menſura. Vñ motio il
loꝝ ſpũum ſumme diuitati appropin‑
quantiũ inceſſabilis dꝛ ꝛ intenta. inti
ma ꝛ inflexibilis qꝛ a ſe per amoꝛis de
ſideriũ in deũ tendẽs ꝛ mobilis ſp eſt
vt nunqꝫ in ſe ſubſiſtat. ꝛ intenta vt ĩ
illum pergat. ꝛ intima vt ad exterioꝛa
non effluat. ꝛ inflexibilis vt ad aliud
extra ipſum ꝛ pter ipm non diuertat.
Mobile nãqꝫ ad inquiſitõem excitat.
Inceſſabile vero ad pſeuerantiã ↄſum
mat. hec lynco. A Tercia ꝓprietas
vel gradus ſeraphici amoꝛis ẽ calidũ
nã caritas eoꝝ frigeſcere neſcit. qꝛ taȝ
valido amoꝛis igne calent vt nunqꝫ in

eis exeritudo mentis locum habeat qꝛ ip
ſi tam feruenter tãqꝫ ſubtiliter diuita‑
tis amoꝛe inflãmati illuiationes eius
primi ſuſcipiũt. De hoc calido dꝛ Hu
go Tercio in loco ↄuenienter poniť ca
lidũ. qꝛ ſicut mobile pcedit vt ad inq‑
ſitõem excitet. ꝛ inceſſabile ſequiť vt
ad pſeuerantiã ↄfirmet ita calidum ſe
quiť vt ad ſenſum viuificet. ꝛ acutũ vt
ad ↄprehendenduȝ penetret. ꝛ vltimo
ſuperferuidũ ſequiť vt ad ↄprehenſionẽ
ꝛ amplexũ quietũ manifeſtet. hec hu.
De ꝓprietate ſeu ardoꝛe ſeraphin etiã
bea. greg. in quadã omel. ſic dꝛ. Sera
phin vocanť illa ſcõꝝ ſpũum agmina
que ex ſingulari ꝓpinquitate ſui ↄdito
ris incomparabili ardent amoꝛe. Sera
phin nãqꝫ ardentes vel incendẽtes vo
canť. Que qꝛ ita deo ↄiũcta ſunt vt in
ter deũ ꝛ hos nõnulli alij ſpũs ĩterſint
tanto magis ardent qꝫto hũc viciniꝰ
vidẽt. quoꝝ pfecto amoꝛ flãma amoꝛ
eſt. qꝛ quo ſubtilius claritatẽ diuinita
tis aſpiciũt. eo validius in eius amoꝛe
flãmeſcunt. hec gre. Et qꝛ celeſtis pn̄e
ſpũs in dei amoꝛe ſp flagrãt. ideo inceſ
ſanter guſtãt qꝫ ſuauis eſt dñs. Naȝ p
ut dꝛ rich. amoꝛ eſt dulcedo ſapoꝛis in
timi. vñ qꝫto quis ardẽtius amat. tan
to ſuauius guſtat. ꝛ cingulũ quo cingi
tur amoꝛ eſt gaudiuȝ ſpei. qꝛ vbi amoꝛ
ibi ſpes. ꝛ vbi ſpũalis dilectio ibi gau
diũ. Etiam hoc notandũ ꝙ gaudiuȝ ꝛ
deſideriũ beatoꝝ ſpũum eſt inceſſabi‑
le ꝛ eternũ. quoꝝ etiam deſideriũ eſt ſi
ne laboꝛe. qꝛ ſatietas deſideriũ comi‑
tať. ꝛ ſatianť ſine faſtidio. qꝛ illa ſati‑
etas ex deſiderio ſemper accenditur.
Eſt itaqꝫ eis delectabiliter impreſſa ſi
tis ſimul atqꝫ ſatietas. Longe abeſt a
ſiti ſatietas. longe a ſatietate faſtidiũ
qꝛ ꝛ ſitientes ſatianť ꝛ ſatiari ſitiunt.
B Quarta ꝓprietas vel gradus
ſeraphici amoꝛis eſt acutum. Quod

exponens hugo. ꝯmentatoꝛ ſic dicit Acu
tum ſignificat quendã impetũ amoꝛis
⁊ vehementiam amoꝛis ardentis deſide
rij ⁊ penetrantis. vt ibi ſit vbi eſt ipſm
qđ amat. ⁊ cũ ipſo ⁊ in ipſo. vt nõ ſolũ
ab illo calidũ ſit. ſed tranſeat acutũ in
ipſm. poterit eñ calidũ eẽ ⁊ quali de lõ
ge calefieri cui hoc ſatis eſſet amare.
Sed non erat iſte amoꝛ pfectus. niſi a
cutũ faceret ſibi ⁊ tranſiret oĩa ⁊ pene
traret. ymo potius ad dilectũ iret. Si
eñ in dilectũ non vadis. adhuc foꝛis
amas nec acutũ hẽre diceris. ſed hebes
⁊ toꝛpens diuiſus es manẽs extra ⁊ a
lius ⁊ vnũ cũ illo non efficeris. Amoꝛ
aũt vnũ te vult facere cũ ipſo ⁊ idcirco
penetrat ⁊ ꝓpinquat q̃tũ pt ad vnum
ipſm. Vñ ꝓplexa ait. vbi erat impetus
ſpũs illuc gradiebant̃ Impetus acutũ
eſt. Acutũ ꝟo nõ quieſcit donec intret
⁊ penetret ⁊ dicat Tenui eũ nec dimit
tam donec introducã eũ in domuz ma
tris mee ⁊ in cubiculũ genitricis mee.
Tunc eñ ipſe ad te ingredit̃ qñ amoꝛ
illius coꝛ tuũ penetrat ⁊ ad intimũ coꝛ
dis tui illius ptingit Igit̃ tu teipſm ad
te introducito nõ ſolũ in domũ tuã qꝛ
hoc nõ eſt magnũ magne dilectioni ni
ſi vſq3 ad thalamũ pueniat ⁊ cubiculũ
ingrediat̃ ⁊ vſq3 ad interioꝛa penetret
⁊ in intimis tuis requieſcat. Acutũ gͤ
penetrat oĩa ⁊ impetũ ſequẽs ardẽtis
deſiderij ſui nec diſſiĺare valens donec
ad amatũ pueñat ⁊ eo amplius adhuc
ſitiens intrare ad ipſm ⁊ eſſe cũ ipſo. ⁊
tam ꝓpe ⁊ ſi fieri poſſit hoc idez ipſm ſit
qđ ipſe. nũquid non acutũ valde ẽ hoc
oĩa penetrare ⁊ ad intima intrare. nec
repelli poſſe aliq̃ virtute donec pueniat
vbi amat. Quis inquit amplius ſepa
bit nos a caritate xpi. pſecutio. an fa
mes ⁊c̃. multa que impedimento eſſe
potuiſſent ſi dilectioni obſtitiſſent Di
lectio aũt qꝛ acutũ habuit teneri non

potuit ſed ptranſiuit ⁊ penetrauit eua
dens libere ac currens ad deſideriũ ſuũ
Hec hugo ¶ Quinta ꝓprietas ſeu
gradus ſeraphici amoꝛis eſt ſupferui
dum qđ lyncoñ. exponens oñdit pri
mo quid ſit feruidũ ⁊ quid ſupferuidũ
Dicit ergo ſic Feruere dicunt̃ que im
preſſo caloꝛe ſurſum ſupꝛa ſe ferunt̃ ⁊
ꝓpꝛio pondere in ſe recidunt. huius ſu
pꝛa ſe eleuationis ⁊ in ſe relapſus vi
ciſſitudinarie feruere dicunt̃. Sancti
itaq3 viri q̃ ex accepta ſpũſſancti gra
tia ſupꝛa ſe efferunt̃ in deum. ex ꝓpꝛio
pondere recidũt in ſe ab actuali ſupꝛa
ſe eleuatione hec viciſſitudinãtes pñt
ꝯgrue dici ſpũ feruentes. ⁊ qui in hoc
ſupeminẽt ſupferuidi ſunt ¶ Sed
q̃ſtio oꝛit̃. ſi ãgeli quoꝝ amoꝛ defixus
in deum tepeſcit. aut remittit̃. aut ali
quo mõ declinat̃ ab ipſo quõ dici pñt
feruentes. ⁊ ſi feruentes dici non pñt
quõ feruidi dicunt̃ Rñdet lincoñ. ꝙ
pt dici ꝙ ſicut dei cognitio in ſe eſt ve
lut mane ⁊ cognitio ipſius in creaturis
eſt velut veſpe. ſic amoꝛ in ſe eſt eleua
tio. ⁊ amoꝛ ipſius in creaturis eſt velut
depꝛeſſio. ⁊ in hoc vtroq3 ipſius amoꝛe
ſeſe naturaliter adinuicẽ ꝯſequẽte q̃ſi
quedã viciſſitudinario feruoꝛ eſt ſpũa
lis ciuus eminentia eſt eſſe in termino
poſſibilis ſibi intentionis. Vel foꝛte
poteſt dici ꝙ amoꝛ quo deũ angeli am
plexant̃ ſupferuidus eſt qui intenſus
ad ſummũ non lenteſcit neq3 remittit̃
ſed immobiliter pꝛeſtat intentionis
ſue ſummitatem. hec lyncomẽſis. Hu
go vero commentatoꝛ exponens pꝛedi
ctum verbum. ſcilicet ſuperferuidum
dicit Ammonet nos hec res aliqđ ma
ius cogitare de ſupferuido q̃3 de calido
⁊ acuto Noſtis eñ qñ id quod feruet
quadã caloꝛis ⁊ incendij ſui violẽtia
iactat̃ extra ſe totaliter ſupꝛa ſe ⁊ facit
motionẽ magnã inuiſibili eſtimatõne

qđ enim prius acutum fuit in dilectõe
abſtinentia oĩa penetrans ſuꝑferuidũ
fit iam buliens in ſeipõ ſtare nõ valẽs
Acutũ enim amoris eſt cũ oĩa tranſcẽ
dendo deſpicit. ſuperferuidũ aũt cum
etiã ſeipm̃ ꝯtemnendo relinquit. nam
ille qui hoc ſoluꝫ appetit qđ amat. in il
lius ꝯpatione etiam ſeipm̃ deſpicit q̃
amat. neq; eñi vere id ſolũ appeteret. ſi
vel ſeipm̃ cum illo amaret. Non enim
hoc facere pt̃ niſi magna ⁊ ſingularis
dilectio vt pre amore illius qđ ſolũ di
ligit. ille etiã qui amat quodammõ a
ſeipſo deſpiciat. Fit ergo miro mõ vt
dũ per dilectõnis ignẽ in illũ ſuſtollit
qui eſt ſupra ipm̃ ꝓ vim amoris expel
lat ⁊ exeat a ſe. Quõ ergo feruet ⁊ qũo
bulit corde. qui poſt perceptuꝫ ſuperni
amoris ignem dũ in illuꝫ ſolũ qui ſur
ſum eſt appetendũ fertur cogitatõne ⁊
deſiderio extra ſe ꝓijcit ⁊ ſupra ſe ele
uat. nec ſe cogitat dũ illum ſolũ amat
Hec hugo. ¶ Et notandũ ꝓut dr̃
glo. ſuꝑ eodẽ. vij. ca. celeſtis ierarch.
ꝙ q̃nto ſeraphin viciníus claritatẽ dei
aſpiciunt. tanto manifeſtius q̃ in crea
tura fiunt penetrabilr̃ vident. aſpicien
tes eñi incircumſcriptũ oĩa ꝯtinenteꝫ
oĩa in eius viſione ꝯſpiciunt. nã luce
viſionis intime mentis laxatur ſinus
Cũq; in dei luĩe rapit ſuꝑ ſe in interio
rib; ampliat. tantũq; expandit vt an
guſta fit ei oĩs creatura. non ſolũ autẽ
ſeraphin. ſed ⁊ quicunq; ſcĩ in illa ce
leſti patria oĩpotentis dei claritatẽ vi
dent. Nullo mõ credendũ eſt ꝙ foris
ſit aliquid qđ ignorent q̃libet paꝝ de
luce creatoris aſpexerit breue fit ei om
ne qđ creatum eſt. namq; in deo rapti
ne qđ creatum eſt. namq; in deo rapti
videre ſine difficultate pñt om̃e qđ in
fra deũ eſt. Cũ ergo facultas hec omni
bus ſit deũ cernentib;. ſeraphin tñ eã
ſpecialiter obtinent. ſicut ⁊ oẽs ange
lici ſpũs amore creatoris coĩter ardẽt

Et tñ ꝓpter incomꝑabileꝫ caritatis ar
dorem ſeraphin ardentes dicunt q2 vl
tra q̃ dici ꝑt vel eſtimari poſſit diuino
ardent amore. hec gloſa. Qđ aũt beati
ſpũs videntes deũ penetrent ⁊ videãt
oĩa que fiunt in creatura beatus ber. de
hoc ſic dĩt. Celeſtis illius curie lapides
viui ⁊ rõnabiles vicꝫ illi angelici ſpi
ritus diuinis interſunt ꝯſilijs ⁊ trinita
tis miſteria norunt. audiuntq; v̾ba in
effabilia que non licet hoĩ loqui. q̃nto
eñi plus vident tanto plus intelligũt.
⁊ q̃nto plus cognoſcũt tanto plus dili
gũt. veꝝ duplici coherent ſibi lapides
illi glutino cognitionis plene ⁊ ꝑfecte
dilectionis. Tanto ſiquidẽ maiore di
lectõe ad ſe inuicẽ copulant. q̃nto ipſi
dilectioni q̃ deus eſt viciniores exiſtũt
Sed nec vlla ſeparē ab inuicẽ ſuſpcõ
ꝑt vbi nihil oĩno qđ ſit in altero alteꝝ
latere patit penetrantes oĩa radios ve
ritatis q̃uo qui adheret deo vnus ſpũs
eſt cũ deo. nihil dubiũ eſt quin perfecte
adherentes ei beati ſpũs cũ eo pariter
⁊ in eo penetrẽt vniuerſa. hec ber. ¶
Ubi notandũ ꝙ non ſolũ he ꝓprieta
tes quas deſcribit dyoni. vicꝫ mobile
inceſſabile. calidũ ⁊ acutũ ⁊ ſuꝑferui
dum ꝑtinent ad ſeraphin. veꝝ etiã ad
omnes ſpũs celeſtes qui ꝑfruunt viſi
one dei. q2 ⁊ ipſi mouent ſine ceſſatõe
⁊ intermiſſione in amoreꝫ ſui creato
ris. ⁊ hoc acute ⁊ ferventer. non tñ eq̃
li modo. q2 digniores ⁊ magis ꝓpinqui
deo ꝓut ſunt ſeraphin ⁊ ceteri ordĩes
ſublimiores angeloꝝ ſm̃ ſuam digni
tatem ⁊ excellentiam quam a deo hñt
feruentius ſm̃ plus ⁊ minus ⁊ arden
tius feruntur in ſui creatoris feliciſſi
mum amorẽ. Hoc idem intelligendũ
eſt etiã de omnib; ſanctis ⁊ beatis qui
poſt reſurrectõem generalem ⁊ glorifi
catõnem corpoꝝ ad eternam gloriam
ſunt ꝓuenturi. nã ⁊ ipſi ſm̃ plus ⁊ mi

nus ꝓut in pn̄ti vita fuerunt virtuoſio
res ⁊ in dei caritate ferventiores . mo/
uebūt ⁊ ferent incessanter ⁊ ſine inter
miſſione abſq; omni obſtaculo ⁊ impe
dimento eternaliter in amorem dei ac
cū angelicis ſpiritib; eternaꝫ felicita
tem poſſidebūt. Et ſic habemus de gra
dib; ⁊ ꝓprietatib; ſeraphici amoris ꝑ
vt ꝑ doctores dici potuit. ¶ Et q̄z
nis etiā de gaudio patrie celeſtis mul/
ta in ſacra ſcriptura habeāt ⁊ ꝑ docto
res ſanctos in diuerſiſq; libris ⁊ tra/
ctatib;. nullo tn̄ mō illa ineffabilia bo
na ꝓut veraciter ſunt aliquo ſmone ex
plicari pn̄t. nec etiā mīmū gaudiū qđ
beate aīe in celeſti regno poſſident ali
quis in pn̄ti vita poſitus intelligere pt
quanto minus vbis enarrare. Vn̄ bea
tus aug. ſcire deſiderans aīaꝝ gloriaꝫ
beataꝝ. de hoc volebat ſcribere epl'am
beato hieronimo qui iā fuerat egreſſus
de corpe ⁊ celeſtib; gaudijs ſociatus.
quid de hac materia ſentiret ab eodeꝫ
beato hieroni. in viſione mirificam in
formationē ſuꝑ hoc habuit ⁊ reſponſū
de quib; viſione reſponſa idem beatus
augu. in epl'a ab cirillū ſic dr̄ Dū ypo
ne in cella mea requieſcerē. auide co/
gitans qualis ineſſet aīab; beatoꝝ qui
cū xp̄o gaudent glorie ⁊ leticiaꝝ q̄tri/
tas . cupiens inde ex hac materia bre/
uem ꝯponere tractatum. carta calamo
pugillariq; in maīb; ſuſceptis breueꝫ
vellē ſcribere epl'am ſc̄iſſimo hiero. de/
ſtinandaꝫ. vt quicquid ex hoc ſentiret
reſponderet. Sciebā eñ in tā difficili
queſtione a nullo alio viuentiū me poſ
ſe euidentius edoceri. cūq; iā ſcribens
ſalutatōis exordiū hiero. in effabile lu
men ſubito nr̄is inuiſum tpib; nr̄iſq;
linguis minime declarandū cū ieffabi
li inauditaq; odoꝝ oīm flagrantia cel/
lulā in q̄ ſtabā intrauit hora iam cōple
torij. Inter hec aūt meis me ꝑſtrepen/
tib; cogitationib; quid hoc eſſet. de lu
ce hec dicēs vba vox emicuit Auguſti/
ne auguſtine auguſtine quid queris.
putas ne breui immittere vaſculo ma
re totū. breui ꝯcludere pugillo terraꝝ
orbem. celū firmare ne vſitatos curſus
exerceat. Que oculus nullius hoīm vi
dere potuit tuus videbit. q̄ auris nulla
ꝑ ſonū hauſit audiet tua. q̄ cor hūanū
nullatenus intellexit nec etiam cogita
uit exiſtimas te poſſe intelligere. infini
te rei q̄s erit finis . infinita qua mēſura
metieris. potius totuꝫ mare in artiſſi/
mo clauderes vaſculo. potius terrarū
orbē paruus teneret pugillus. potius
a motu ꝯtinuo celuꝫ deſiſteret . q̄z gau/
dioꝝ ⁊ glorie q̄b; beatoꝝ aīe ſine fine
potiunt minorē intelligeres particulā
niſi vti ego experientia doceretis. diſ/
curre adhuc breue tp̄is ſpaciū. impoſ
ſibilia facere non teneris. donec īplea
tur vite tue curſus. hic nō queras que
non alibi niſi quo tam feliciter ꝓperas
inueniri pn̄t. hic ſatage talia exercere
opera vt poſtmodū ibi qui hic aliq̄liter
cupis rōnabiliter ineternū habeas. in
de qui intrāt nullatenus exeūt. hec vba
beati hiero. ad auguſtinū. Beatus etiā
bern̄. enumeratis quibuſdā gaudijs ce
leſtis patrie vltimo cōcludit nequaq̄z
poſſe illa in cor hominis aſcendere ita
dicens. Omnes habitatores hieruſa
lem letiſſimi ⁊ iocundi q2 leticia ſem/
piterna ſuper capita eoꝝ gaudiuꝫ ⁊ ex
ultationē obtinebūt. nō erit ibi mors
neq; luctus. neq; fletus. neq; dolor.
neq; languor. ſed nec ſenium. neq; ter
ror hoſtium. ſꝫ vna vox letantiū. vnus
ardor cordium. o q̄z ſecuri. quia ſe/
dent in pulcritudine pacis ⁊ in taber
naculis fiducie ⁊ requie opulenta. O
opulentia nimis multa ⁊ eternitas.
quicquid delectat ad votuꝫ adeſt. quic
quid ꝯtriſtat ꝓcul abeſt. ibi ſonāt iugi/

ter organa ſanctoꝝ. ibi dulcis ſimpho
nia reſonat muſicorum. ibi angeli ⁊ ar
changeli ymnum deo decantant ante
thronũ dei. ipſe enim deus populo ſuo
eſt ibi ſertũ exultationis ⁊ corona leti
cie. ipſe eoꝝ merces. ipſe paſtor ⁊ paſ
cua. ibi paſcunt nec faſtidiunt. fruun-
tur nec deficiunt. ſed ſp̄ frui magis ac
magis ſitiunt. Eſt enim eis ipſe oīs io
cunditas. omnis ſuauitas omnis vber
tas. ⁊ vt breuiter dicamus eſt eis om-
nia in omnibꝰ O q̄ꝫ dulcia coram deo
reſonant cantica cãticoꝝ. audit hmõi
Magnus dñs ⁊ laudabilis nimis. Et
dicamus breuius. nõ eſt ibi locus vbi
nõ cantet canticum leticie. ⁊ per oēs
vicos eius ab vniuerſis dr̄. laus honor
⁊ gloria. benedictio ⁊ omnis gratiarũ
actio deo nr̃o in ſecula ſeculoꝝ. Amen
Hec vidimus ⁊ loquimur vtrũqꝫ. qr
velut in parabolis. ſed ea que in veri-
tate ſũt. nec oculi videre. nec aures au
dire. nec vnqꝫ in corda hoīm aſcende-
re potuerunt. hec hẽrñ. Hec igitur cele
ſtis patrie bona per fidem ⁊ caritatem
dei ꝯtra opa virtuoſa acquiri poſſunt.
ſed quanta ſint eſtimari non poſſunt.
De hoc aug. ſic dicit Extendat anima
cupiditatẽ ſuam ⁊ ſinu capaciore que
rat ꝯprehendere qđ oculus non vidit.
nec in cor hominis aſcendit. deſidera-
ri poteſt. ſuſpirari in illud pt̄ cogitari
digne ⁊ verbis explicari digne non po
teſt Quicquid vis cogita. quicquid ex
opta. ſi eſſet ꝯprehenſibile deſineret eſ
ſe laudabile Et quid dicimus. fide nõ
attingit. ſpe non ꝯprehenditur. carita
te non capit. deſideria ⁊ vota tranſgre
dit. acquiri non poteſt. ibi ſatiaberis
cũ pueneris. hic te oportet eſurire cũ
peregrinaueris. Et qui non gemit pe
grinus nõ gaudebit ciuis domeſticus
O qualis patria. ⁊ miſeri ſunt pegri-
nãtes ab illa. Suſpiremus ⁊ ſuſpirio
gemamus ⁊ vbertate domus eius ine-
briati. illam ſaltez cordis deſiderio at
tingamus. qñ potuit lingua ſonuit.
cetera mente cogitent Ex his verbis
ſanctoꝝ doctoꝝ colligere poſſumus q̄
gaudium eterne felicitatis nulla hũa-
na ratio ꝯprehendere põt. quanto mi-
nus ſermone quis poterit explicare.
Ad illa ergo feſta celeſtis patrie omnĩ
ſtudio ac diligentia peruire ſanctimo
niam vnuſquiſqꝫ ꝓut valet dño coope
rante ſe debet ꝑpare. nam ſm̄ dictũ
beati fulgentij. arbores ſumus in agro
dominico. i. in ſancta religione ꝯſtitu
ti. deus aũt noſter eſt agricola. In qua
videlicet religione ⁊ ſi nõ poſſunt om
nes arbores. ſ. omnes fratres ⁊ religi
oſi equales fructus afferre. nulla tñ in
agro dñico ideſt in ſancto ordine ſteri
lis debet permanere. Unde laborare
debemus cum omnĩ ſollicitudine vt in
ſtatu incipientium ⁊ vere penitentium
aut in ſtatu ꝓficientium vel etiam per-
fectoꝝ. qui tres ſtatus in hoc tractatu
ꝑ parte deſcripti ſunt ante exitũ mor-
tis inueniri valeamus ⁊ poſt hanc trã
ſitoriam vitam ad eternam manſionẽ
⁊ ad illa ineffabilia celeſtis patrie gau-
dia ꝑuenire mereamur. De quibꝰ in-
effabilibꝰ gaudijs apoſtolus ait. Ocu
lus nõ vidit. nec auris audiuit. nec in
cor hoīs aſcendit. que ꝑparauit deus
his qui diligunt eum. Ad que inenar
rabilia bõa eterne glorie ꝑducat nos
dominus noſter Iheſus xp̄s. qui cum
patre ⁊ ſpũſancto viuit ⁊ regnat ꝑ in
finita ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Explicit dyalogus dictus Malo-
granatum ꝯpilatus a quodam venera
bili abbate monaſterij Aule regie in
Bohemia ordinis Cyſterciẽſ.
Anno dñi. M.cccc.lxxxvij.

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

[illegible]